

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa S. C.

przeciwko A. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 maja 2013 r.,

zażalenia powoda na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. I wyroku zd II i pkt.

II w całości oraz pkt. IV w całości wyroku Sądu Okręgowego

w W.

z dnia 19 kwietnia 2012 r.,

- 1) odrzuca zażalenie na postanowienie w przedmiocie zwrotu kosztów procesu zawarte w punkcie I (pierwszym) wyroku oraz na postanowienie w przedmiocie uiszczenia wydatków zawarte w punkcie II (drugim) wyroku,**
- 2) oddala zażalenie w pozostałej części.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego, w tym rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w punkcie II i III tego wyroku, częściowo oddalił apelację i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 320 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. W części uzasadnienia dotyczącej kosztów Sąd Odwoławczy wskazał, że rozstrzygnięcie o żądaniu głównym przesądziło również o zmianie orzeczenia o kosztach procesu zawartego w punkcie II wyroku. Orzekając o kosztach procesu, Sąd Okręgowy zastosował art. 100 k.p.c. O wydatkach na łączną kwotę 594,25 zł, które tymczasowo poniósł Skarb Państwa, Sąd Okręgowy orzekł mając na względzie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. i art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 13 ust. 1 i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz przepisów § 2 ust. 1 i 2 oraz § 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., Nr 461 - dalej jako rozporządzenie o kosztach).

Powód S. C. wniósł zażalenie zaskarżając orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie I zdanie drugie, punkcie II i IV wyroku Sądu Okręgowego domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez odstąpienie od obciążenia powoda kosztami postępowania, zasądzenie kwoty 500 zł na rzecz powoda od pozwanego A. B. tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem I instancji, kwoty 250 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego oraz 400 zł tytułem zwrotu wpisu od apelacji.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał na „rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 100 k.p.c. polegające na przyjęciu, że mimo wygrania procesu i uwzględnienia żądania powoda co do zasady w wysokości ponad 14%, to wyłącznie na powodzie spoczywa obowiązek ponoszenia kosztów postępowania mimo, że pozwany proces przegrał i to na

skutek jego postawy zasadnym było wytoczenie powództwa w sprawie”. Skarżący wywodził dalej, że w sprawie winna znaleźć zastosowanie reguła określona w art. 98 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z mocy art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) w sprawie znajduje zastosowanie art. 394¹ § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r. Według wskazanego przepisu zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji.

W orzecznictwie podkreśla się, że jeżeli sąd drugiej instancji, zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji, orzekł także o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, należy przyjąć, iż nie orzekał o nich po raz pierwszy, dlatego w takim przypadku nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 57/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2012 r., II CZ 186/12, niepubl.). Taka też sytuacja występowała w rozpoznawanej sprawie w zakresie w jakim powód zaskarżył punkt I sentencji wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Niedopuszczalne jest również zażalenie na orzeczenie o kosztach sądowych, nakazujące pobranie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa, bowiem koszty sądowe nie stanowią kosztów procesu, a jedynie określają publicznoprawną relację między stroną a Skarbem Państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2011 r., V CZ 63/11, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2012 r., II CZ 45/12, niepubl.).

Z powyższych względów na mocy art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c. zażalenie jako częściowo niedopuszczalne podlegało odrzuceniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł w punkcie 1 sentencji postanowienia.

Niezasadne jest zażalenie w zakresie postanowienia co do kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował zasadę stosunkowego rozdzielania kosztów i prawidłowo te koszty wyliczył. Zgodnie z brzmieniem art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Zasada stosunkowego rozdzielania kosztów stanowi modyfikację, uzupełnienie ogólnej reguły odpowiedzialności za wynik procesu tj. obciążania kosztami strony przegrywającej proces. W judykaturze panuje pogląd, że stosunkowe rozdzielanie kosztów, choć podlega uznaniu sędziowskiemu, jest zasadne, gdy występuje widoczna, istotna dysproporcja pomiędzy stopniem utrzymania się ze swym roszczeniem obroną przez każdą ze stron, w przeciwnym razie sąd powinien zastosować zasadę wzajemnego zniesienia kosztów postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., I CZ 113/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 r., IV CZ 68/12, niepubl.).

Niewątpliwie w rozpoznawanej sprawie w postępowaniu apelacyjnym powód wygrał jedynie w nieznacznej części, zatem zasada stosunkowego rozdzielania kosztów została prawidłowo zastosowana. Powód utrzymał się z żądaniem apelacji w 17,5% zaś pozwany wygrał w postępowaniu odwoławczym w 82,5%. Zważywszy, że powód poniósł koszty postępowania apelacyjnego w wysokości 400 zł opłaty od apelacji oraz 600 zł z tytułu wynagrodzenia fachowego pełnomocnika w osobie adwokata, zgodnie z treścią § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia o kosztach tj. łącznie 1000 zł, zaś pozwany poniósł koszty wynagrodzenia fachowego pełnomocnika w kwocie 600 zł na mocy identycznych przepisów w/w rozporządzenia, różnica iloczynu kosztów poniesionych przez pozwanego i stopnia utrzymania się przez niego ze swym roszczeniem (600 zł x 82,5%) oraz iloczynu kosztów poniesionych przez powoda i stopnia utrzymania się przez niego ze swym roszczeniem (1000 zł x 17,5%) wyniosła 320 zł. W konkluzji należy wskazać, że zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zawarte w punkcie IV wyroku z dnia 19 kwietnia 2012 r. było prawidłowe, tak co do przyjętej zasady rozliczenia kosztów jak i co do wskazanej w tym rozstrzygnięciu wysokości kosztów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na zasadzie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

